

være Tvivl om, idetmindst i Sylland, at en saadan Kreditkasse vil kunne komme istand uden Hindring fra denne Side; men jeg vil slutte mig til den Udtalelse, som kom fra et andet æret Medlem, at skulde det vise sig, at der ikke kom Begjæringer i det Omfang, som Lovforslaget § 4 forlanger, vilde det være for mig et Tegns paa, at der i Virkeligheden ikke er Trang til Oprettelsen af saadanne Kreditforeninger, i alt Fald ikke i det Omfang, man har tænkt sig, og som jeg tænkte mig, da jeg fremsatte dette Lovforslag.

Saa, jeg tør ikke paastaa, at jeg har omtalt alle de Bemærkninger, som ere gjorte fra forskjellige Sider, men jeg antager, at jeg har ramt det Vigtigste af det, som er fremkommet. Jeg tør udtale det Haab, at det høie Thing med mig vil være enigt i, at Sagen er af stor Vigtighed, og at den fortjener at tages under den nøieste Overveielse. Jeg vil ikke erklære, at jeg skulde være utilbøielig til eller ikke ville gaa ind paa Bempelser i en eller anden Retning; men jeg maa dog ganske bestemt fastholde, at jeg ikke tror, at man paa nogen Maade vil naae Maalet, naar man enten vilde overlade til de bestaaende Kreditforeninger at ordne dette Forhold eller vilde negte Statens Rentegaranti, som jeg tror er en Hovedbetingelse for, at Laanen for de smaa Eiendomme kunne blive nogenlunde taalelige derved, at Kursen paa dette Papir ikke kom til at synke i altfor høi Grad.

S. Vederfen: Fra de forskjellige Taleres Side, der have haft Ordet, har der jo, jeg tror paa en enkelt Undtagelse nær, høvet sig visse Betænkkeligheder, hos Nogle stærkere, hos Andre svagere, og hos nogle endog afgjørende Betænkkeligheder overfor Lovforslagets Bestemmelser og det Princip, som man kan sige egentlig er Kjærnen deri. Aagtet Udtalelserne gjennemgaaende have tilkjendegivet en virkelig Sympathi for de Medborgere i Landet, som det her tilsigtes at komme til Hjælp, maa jeg dog beklage nogle af de fremkomne Udtalelser. De Midler, man har givet Anvisning paa, forekomme mig lidet virksomme og lidet fyldestgjørende til at opfylde det Formaal, her tilsigtes naaet. Der er gjentagende fra flere Sider blevet henvist til Sparekasserne som dem, der især vare stiftede og villige til at yde saadanne Laan. Jeg kan efter min Erfaring i fuldeste Maal bekræfte, hvad der for nylig blev udtalt af den høitærede Indenrigsminister i saa Henseende. Sparekasserne ville navnlig i Sylland, hvor Sagen vistnok spiller den største Rolle, i Virkeligheden ikke have Midler, der kunne sætte dem istand til at fyldestgjøre Formaalet i den Udstrækning, som ønskeligt er, og dette Savn af Midler vilde naturligvis blive saa meget mere fremtrædende, hvis vi skulde komme til en Bestemmelse om Sparekasserebestyrelserne, der gik i den Retning, at man ligesom paalagde dem en

Begrændsning for, hvad der maatte udlaanes i faste Eiendomme. Det er allerede af den høitærede Minister med stor Styrke gjort gjældende, hvor lidet villige de bestaaende Institutioner og navnlig ogsaa de bestaaende Kreditforeninger synes at være til at have en Mangfoldighed af smaa Panter. Det ligger klart for, hvad Grunden dertil kan være. Det er meget naturligt — og man behøver ikke derfor at rette nogen Bebreidelse imod dem for Mangel paa Humanitet eller Hensynsfuldhed overfor de Smaa — at, naar en Kreditforening har en vis Kapital at disponere over, saa er der stor Forskjel mellem, om den udlaaner til Interessenter, der andrage 100,000, eller til Interessenter, der tælle 50,000. Kontrollen bliver ganske anderledes vanskelig med de Mange end med de Faa, og Administrationen bliver kostbarere. Dette vil vel ikke have saa megen Betydning med Hensyn til Øerne, thi jeg tror, at den almindelige Velstand her er større, og at Sparekassemiðlerne ere rigelige, ligesom Efterspørgslen efter den Slags Laan her gjennemgaaende vil være mindre; men hvis der skulde komme Begjæringer i en saadan Udstrækning, som man har tænkt sig, kunde det nok være, at Sparekasserne ogsaa her ville blive noget betænelige med Hensyn til, hvorvidt de kunde tilstaa saadanne Laan paa de samme Vilkaar, paa hvilke de tilstaa Laan i større Summer, netop paa Grund af Vanskelighederne ved Tilsynet og Kontrollen. Altsaa, Sparekasserne ere efter min Mening aldeles udfittede til at opfylde det tilsigtede Formaal. Man har dernæst henvist til at gaa til Naboerne. Saa, det hører til de gode gamle Dage, men den Tid er forbi, da man kunde gaa til Naboer eller Venner for at faae Laan i faste Eiendomme. Der er forskellige Forhold, der forbyde det. Men jeg skal ikke komme nærmere ind derpaa, da det er Noget, som Enhver kjender, naar man vil se sig lidt om. I samme Grad, som der er blevet en let Afgang til at gjøre sine Penge frugtbringende, ønskes man ogsaa ikke at faae sine Penge bundne og ikke at komme ind under de Vanskeligheder og den langvarige Behandling, som indtræder, naar man vil have sit Tilgodehavende for at bruge Pengene. Altsaa, selv Folk, der søle meget varmt for deres Medborgere, ere aldeles uwillige til at laane Smaafolk Penge i faste Eiendomme. De Hensyn, der her gjøre sig gjældende, spillede tidligere ikke den Rolle som nu. Naar der er henvist til de bestaaende Kreditforeninger, erkjender jeg, at, forsaavidt disse vare villige til at forandre dens Statuter i denne Retning, var der en Mulighed for, at det vilde være bedre end Oprettelsen af nye Foreninger. Saa, vilde Administrationen jo blive en hel Del billigere. Men paa den anden Side kan jeg ikke frakende den Bemærkning af den ærede Minister Vægt, at, naar der for disse smaa Laan skulde dannes en egen Afdeling i Kreditforeningen — og paa an-